

10

Estatut de l'arxiprestat

Arquebisbat de Tarragona

Arquebisbat de Tarragona

**Estatut
de l'arxiprestat**

Col·lecció Tau - Documents, n. 10

**Arquebisbat de Tarragona
2004**

Decret

Havent aprovat, els bisbes de Catalunya, el Directori de l'arxiprestat en data de 21 de gener de 2001, en compliment de la disposició del concili provincial Tarraconense (resolució 129);

Tenint en compte la necessitat de revisar i ampliar l'actual Estatut de l'arxiprestat a la llum de l'esmentat Directori;

Havent consultat el Col·legi d'Arxiprestos i comptant amb la col·laboració del Consell Episcopal en l'elaboració de l'Estatut de l'arxiprestat;

PEL PRESENT decret aprovo l'esmentat Estatut de l'arxiprestat com a instrument per ajudar a l'acció pastoral dels arxiprestats al servei dels preveres, consells pastorals arxiprestals i altres agents de la pastoral arxiprestal per tal d'afavorir la pastoral de conjunt en el si dels arxiprestats, i, en conseqüència, resta abolit l'Estatut de l'arxiprestat fins ara vigent.

Ho decreta i signa l'Excm. i Rvdm. Sr. Arquebisbe de Tarragona.

Tarragona, 8 de juny de 2004

† Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe de Tarragona i primat

Davant meu,

Joaquim Claver Caselles
Secretari general i canceller

Estatut de l'arxiprestat

1. Naturalesa de l'arxiprestat

L'arxiprestat és una demarcació territorial de la diòcesi integrada per diferents parròquies per tal “d’afavorir la cura pastoral a través d’una acció comuna” (CIC, c. 374).

A l'arxiprestat es troben inserits els diversos membres del poble de Déu pel que fa a l'evangelització i a la vivència de la fe com una acció comuna i solidària de tots els batejats [cf. Directori de l'arxiprestat (DA), 17; Concili provincial Tarraconense (CPT), r. 161].

El treball de pastoral de conjunt de l'arxiprestat no anul·la les parròquies ni l'especificitat dels diferents grups cristians que hi ha a l'arxiprestat, però implica complementar visions, compartir responsabilitats i donar suport a realitzacions pastorals més àmplies i dinàmiques per a un major servei eclesial (cf. DA 6). Per això, cal que es respecti el que pertoca a cada parròquia i a cada agrupació de parròquies, i cal concretar aquells aspectes que seran coordinats o realitzats conjuntament per l'arxiprestat.

L'arxiprestat s'ha de fer ressò de la vida i l'acció pastoral de l'arxidiòcesi i a la vegada ha d'aportar a l'Església arxidiocesana la vida, l'acció pastoral i les sensibilitats i característiques de les comarques. Per això, junt amb els seus objectius i activitats arxiprestals, és necessari que reflexioni, programi i avalui l'aplicació dels plans, directius i orientacions diocesanes a l'arxiprestat (cf. CPT, r. 129).

2. L'arxiprest

2.1. Ofici

L'arxiprest és el prevere, normalment amb càrrec pastoral parroquial, preferentment un rector, nomenat per l'arquebisbe per promoure i coordinar la pastoral de conjunt a l'arxiprestat, segons les facultats i funcions que se li confereixen en el Dret Canònic vigent i en aquest Estatut (cf. DA 21 i 22).

Per a aquest ofici caldrà nomenar un prevere que, per les seves qualitats personals, la seva preparació i experiència pastoral, la seva sensibilitat per captar la realitat del nostre món, i tenint en compte les circumstàncies de lloc i de temps, es consideri apte per promoure i coordinar la pastoral de conjunt a tot l'arxiprestat.

2.2. Designació

a) Abans de nomenar arxiprest, l'arquebisbe consultarà tots els preveres que realitzen una tasca pastoral a l'arxiprestat (cf. CIC, c. 553 § 2). Cada un d'ells li comunicarà en particular el nom de qui creu més apte i podrà exposar-li les raons que fonamenten la seva proposta. També consultarà els membres del Consell Pastoral Arxiprestal, si està formalment constituït.

Aquesta consulta, a judici de l'arquebisbe, es podrà ampliar als religiosos, religioses i laics i laiques compromesos en les tasques pastorals de l'arxiprestat.

L'arquebisbe designarà aquell prevere que consideri més idoni, ateses les circumstàncies de lloc i de temps (cf. CIC, c. 554 § 1).

b) A l'hora de presentar candidats per a l'ofici d'arxiprest, s'ha de tenir present la missió que li correspon d'animar, dirigir i promoure el treball de l'arxiprestat en sintonia amb els plans pastorals de l'arxidiòcesi. En conseqüència caldrà valorar la seva capacitat de diàleg i d'acolliment dels responsables de la pastoral, particularment dels altres preveres (cf. DA 23).

c) El nomenament d'arxiprest serà per tres anys, renovables per tres anys més. Després de sis anys caldrà repetir les consultes. L'arquebisbe podrà canviar l'arxiprest sempre que cregui que hi ha una causa justa (cf. CIC, c. 554 § 3).

d) En el cas de cessar l'arxiprest abans d'acabar el seu mandat —si es tractés d'un arxiprestat on l'ofici d'arxiprest acostuma a estar unit a una determinada parròquia— en serà nomenat el qui succeeix l'arxiprest cessant en el càrrec parroquial; en els altres casos es nomenarà arxiprest un prevere a criteri de l'arquebisbe.

El nou arxiprest és nomenat pel temps que restava a l'arxiprest substituït.

2.3. L'arxiprest i l'atenció als preveres de l'arxiprestat

L'arxiprest tindrà cura dels preveres del seu territori, degudament coordinat amb el vicari episcopal de la zona i amb l'arquebisbe. Per tant,

a) Vetllarà perquè els clergues del seu arxiprestat menin una vida conforme al seu propi estat i compleixin diligentment els seus deures (cf. CIC, c. 555 § 1, 2n).

b) Fomentarà la relació mútua i la vida espiritual dels preveres, invitant-los a participar en els recessos i en les reunions de formació i de treball que s'organitzen a l'arxiprestat. Procurarà estimular la participació en la formació permanent del clergat, per tal que tots tinguin ocasió de renovar-se constantment i d'anar assimilant els progressos de la teologia i de la praxi pastoral (cf. CIC, c. 555 § 2, 1r).

c) Procurarà “fomentar entre els preveres alguna forma de vida en comú [...], d'acord amb les diverses necessitats personals o pastorals, com són la convivència, quan és possible, o la comunitat de taula, o almenys reunions freqüents i periòdiques” [*Presbyterorum ordinis* (PO), 8; cf. *Christus Dominus* (ChD), 30].

d) Des de l'arxiprestat es procurarà suplir les absències per pocs dies dels preveres amb càrrec parroquial; també es procurarà programar les absències per vacances, per atendre millor la suplència dels preveres absents. Quan les absències no es puguin suplir des de l'arxiprestat es demanarà ajuda al vicari episcopal de zona.

Els rectors han de facilitar llur localització preveient possibles casos d'urgència. Per això és convenient que els rectors comuniquin a l'arxiprest la seva absència de la parròquia. L'absència per més d'una setmana, el rector ha de comunicar-la a l'ordinari del lloc (cf. CIC, c. 533 § 2).

e) En el cas que algun dels preveres estigués en situació difícil material, espiritual o per raó de salut, l'arxiprest ho comunicarà a l'arquebisbe o al vicari episcopal de zona, i procurarà que rebí l'ajuda pertinent (cf. CIC, c. 555 § 2, 2n).

f) En el cas de malaltia greu d'algun rector, l'arxiprest procurarà que no es vegi desproveït dels auxilis espirituals i materials; tindrà cura que aquesta malaltia greu del prevere no comporti perjudicis en l'activitat pastoral de la parròquia, en la conservació de l'arxiu i en el patrimoni parroquial. A no ser que l'arquebisbe disposi altrament, l'arxiprest —ell mateix o mitjançant un suplent— substituirà el prevere malalt en tot el que calgui.

g) En cas de produir-se la mort d'un rector, l'arxiprest procurarà que se celebri dignament el funeral, i que en ocasió de la malaltia o de la mort siguin degudament custodiats els documents, els utensilis sagrats i les altres pertinences de la parròquia (cf. CIC, c. 555 § 2, 3r).

h) En cas de malaltia o absència de l'arxiprest, el vicari episcopal de zona proveirà en tot el que calgui.

2.4. L'arxiprest i la coordinació de la pastoral de l'arxiprestat amb la pastoral diocesana

Per tal d'integrar la pastoral de l'arxiprestat en el conjunt de tot l'arquebisbat, l'arxiprest:

- a) Coordinarà sempre la seva actuació amb la del vicari episcopal de zona i amb els altres òrgans de l'arquebisbat, tant per rebre'n les directrius pastorals com per aportar-hi els anhels i les necessitats de l'arxiprestat.
- b) Assistirà a les reunions d'arxiprestos degudament convocades, i informarà periòdicament l'arquebisbe de la realitat pastoral de l'arxiprestat.
- c) Invitarà els delegats diocesans i directors de secretariat en les ocasions en què les activitats programades ho demanin, per a una millor coordinació i actuació.

2.5. L'arxiprest i la promoció i coordinació de la pastoral de conjunt de l'arxiprestat

Per realitzar les funcions que se li encomanen, l'arxiprest:

- a) Elaborarà una programació arxiprestal on es recullin els objectius del Pla pastoral diocesà i els objectius propis de l'arxiprestat, amb la participació dels agents de pastoral de l'arxiprestat.

En aquesta programació s'inclouran els objectius i les activitats de coordinació i animació dels àmbits pastorals prioritaris per a l'arxiprestat: catequesi, pastoral de joves, preparació del matrimoni, Càritas, trobada de cristians de l'arxiprestat...; també s'hi inclourà el calendari de serveis i activitats conjuntes de l'arxiprestat per programar, realitzar, revisar i avaluar els objectius i accions del Pla pastoral diocesà i de l'arxiprestat.

- b) Vetllarà pel bon funcionament del Consell Pastoral Arxiprestal i procurarà que sigui efectiu per ajudar la pastoral

de les parròquies del seu territori i que tingui la representació idònia i eficient en el Consell Pastoral Diocesà.

- c) Procurarà que a les parròquies del seu arxiprestat estigui constituït el Consell Pastoral i el Consell d'Assumptes Econòmics.
- d) Procurarà que tots els agents de pastoral rebin formació, més enllà de la que poden rebre a partir dels propis moviments o institucions, en col·laboració amb les institucions formatives diocesanes.

2.6. L'arxiprest i l'atenció al culte, els béns i els arxius de l'arxiprestat

L'arxiprest procurarà, amb discreció, estar informat de l'estat de les esglésies parroquials, dels llocs de culte i les rectories, de la correcta anotació i bona conservació dels llibres sacramentals (registre parroquial), de l'estat d'altres béns i de la seva administració, i sobretot tindrà cura que les celebracions del culte es facin amb dignitat i segons les normes litúrgiques, i que es reservi adequadament el Santíssim Sagrament (cf. CIC, c. 555 § 1, 3r).

A fi que l'arxiprest conegui les parròquies, els rectors procuraran convidar-lo en algunes ocasions i li explicaran els principals problemes i la situació de la parròquia.

---

3. Els preveres de l'arxiprestat

3.1. Àmbit de fraternitat, comunió i corresponsabilitat

- a) “En virtut de la sagrada ordenació i de la missió compartida, tots els preveres s'uneixen entre ells amb íntima germanor, que s'ha de manifestar espontàniament i de bon grat en l'ajuda mútua, tant espiritual com material, tant pastoral com personal, en reunions i comunitat de vida, de treball i de caritat” [*Lumen gentium* (LG), 28].

b) En el marc de l'arxiprestat, com a unitat base de la pastoral de conjunt, els preveres han de trobar l'àmbit normal de fraternitat i comunió amb els altres preveres en l'acció pastoral que els està encomanada (DA 13).

És obligació dels preveres la participació a les reunions i activitats de l'arxiprestat, per poder exercir adequadament el seu ministeri i realitzar les activitats que tenen encomanades (cf. DA 35 i ChD 30,1).

c) A l'arxiprest, l'arquebisbe li confia la coordinació de l'acció pastoral dels preveres del seu arxiprestat, per tal que "la cura pastoral en la diòcesi no estigui mancada d'unitat i resulti més eficaç" (ChD 30,1).

3.2. Les reunions dels preveres de l'arxiprestat

a) Les reunions dels preveres de l'arxiprestat han de ser manifestació i testimoniatge de caritat, pregària i col·laboració en el treball pastoral (cf. PO 8; cf. DA 14 i 16).

També han de ser ocasió de:

- Rebre les directrius diocesanes per tal d'aplicar-les en aquell lloc;
- Formar-se;
- Compartir els problemes i les esperances en l'exercici de la pastoral;
- Rebre ajuda i suport en els propis projectes;
- Exercir la corresponsabilitat, particularment en la programació i revisió dels objectius pastorals.
- Integar-se en la missió pastoral diocesana, sobretot els preveres joves (cf. PO 8).

b) L'arxiprest comunicarà el calendari de reunions al vicari episcopal, i junts programaran la seva participació en les esmentades reunions.

- c) És convenient preveure algunes reunions conjuntes del col·lectiu de preveres de l'arxiprestat amb el Consell Pastoral Arxiprestal, sobretot en preparar la programació pastoral i en revisar-la (cf. DA 52).
- d) Els preveres col·laboraran en la preparació de la visita pastoral del Sr. Arquebisbe a l'arxiprestat (cf. CPT, r. 124; cf. DA 65).
- e) Pertany a l'arxiprest convocar les reunions dels preveres del seu arxiprestat, determinar l'ordre del dia, conduir la reunió, tenir cura de la redacció de les actes corresponents i vetllar per l'acompliment dels acords.

---

4. El Consell Pastoral Arxiprestal

- a) Cada arxiprestat ha de tenir “establert un consell pastoral, que caldrà adaptar a la seva situació i a les seves possibilitats” (CPT, r. 137) a fi que sigui “realment una mediació eficaç per a fer realitat la comunió i la corresponsabilitat de tots els membres de les respectives comunitats i llur acció evangelitzadora” (CPT, r. 32).
- b) “Correspon al Consell Pastoral Arxiprestal ajudar amb els seus consells l'arxiprest en la missió que té encomanada d'animar, coordinar i empènyer les accions pastorals conjuntes en el propi arxiprestat i fer-ne l'avaluació” (DA 49). També les seves deliberacions han d'ajudar a aplicar els plans de pastoral diocesans en l'arxiprestat i col·laborar perquè tot els fidels s'hi sentin vinculats (cf. DA 49). El seu vot és consultiu (CIC, c. 514 § 1 i c. 536 § 2). El Consell Pastoral Arxiprestal participarà en la preparació de la visita pastoral de l'arquebisbe a l'arxiprestat (cf. CPT, r. 124V; cf. DA 65).
- c) En el Consell Pastoral Arxiprestal han de tenir representació:
  - Les parròquies de l'arxiprestat, tant si tenen Consell Pastoral Parroquial com si no en tenen (cf. DA 51).

- Els preveres de l'arxiprestat, que han de ser representats suficientment en el Consell Pastoral Arxiprestal per assegurar la correcta coordinació en el treball pastoral.
  - Els religiosos i les religioses que treballen en la pastoral del territori, els moviments, serveis i institucions reconeguts per la diòcesi i que són presents a l'arxiprestat. Cada arxiprestat determinarà la forma de representació d'aquestes realitats en el Consell Pastoral Arxiprestal (cf. DA 19 i 53).
  - Els equips de coordinació degudament constituïts que vetllen els àmbits de la pastoral arxiprestal.
- d) El Consell Pastoral Arxiprestal es dotarà d'uns estatuts d'acord amb les característiques del seu arxiprestat. Aquests estatuts han de tenir aprovació diocesana (cf. DA 54).
- e) La convocatòria del Consell Pastoral Arxiprestal, com també la seva presidència, correspon a l'arxiprest. S'elegirà un secretari que prengui nota dels acords arxiprestals, faci l'acta i vetlli la convocatòria del Consell d'acord amb l'arxiprest. A les reunions del Consell hi ha de ser convidat el vicari episcopal de zona per fer més efectiva la coordinació amb la pastoral diocesana (cf. DA 50).
- f) El Consell Pastoral Arxiprestal tindrà el seu representant al Consell Pastoral Diocesà (cf. DA 56). L'elecció haurà de recaure en un laic (cf. Estatuts del Consell Pastoral Diocesà, 2.2).

---

5. Equips pastorals d'àmbit arxiprestal

- a) És convenient formar uns equips pastorals que assumeixin la responsabilitat de coordinar els àmbits pastorals arxiprestals.
- b) Al si d'aquests equips convé que hi hagi un prevere de l'arxiprestat per coordinar la tasca dels equips amb la reunió arxiprestal de preveres (cf. DA 58).
- c) Cada equip pastoral arxiprestal elegirà un dels seus membres perquè formi part del Consell Pastoral Arxiprestal.

- d)* Els àmbits arxiprestals de pastoral han de facilitar la col·laboració amb els delegats i directors de secretariat diocesans, i quan aquests ho demanin es designarà, d'acord amb l'arxiprest, un representant de l'arxiprestat per donar i per rebre les oportunes informacions (cf. DA 64).
- e)* L'arxiprest és el responsable últim del bon funcionament d'aquests àmbits de treball i de la seva coordinació amb els organismes diocesans (cf. DA 59).

---

6. L'economia de l'arxiprestat

- a)* Les parròquies es faran càrrec de les despeses de les activitats que s'organitzen conjuntament a l'arxiprestat (cf. DA 71).
- b)* L'arxiprest presentarà el pressupost i el balanç anual d'entrades i sortides a la Delegació d'Economia de l'Arquebisbat.